

Provkonstruktion

Årskurs: 6

Ämne: Samhällskunskap

Tema: Lag och rätt

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Provets innehåll kopplas till läroplanens centrala innehåll genom följande citat: "Rättssystemets grundläggande funktioner, lagar och regler."

Kunskapskrav

Provets koppling till ämnets kunskapskrav omfattar:

- "Eleven kan ge exempel på några lagar och regler samt redogöra för deras betydelse."
- "Eleven kan diskutera och resonera om rätt och fel i olika situationer."
- "Eleven kan sammanfatta centrala aspekter av rättssystemets funktion."

Prov

Faktafrågor

1. Vad innebär rättssäkerhet?
 - a) Att alla är skyldiga
 - b) **Att ingen är oskyldig tills dess att motsatsen bevisats**
 - c) Att lagarna är godtyckliga
 - d) Att polisen alltid har rätt
2. Vilken av följande är en grundlag i Sverige?
 - a) Skollagen
 - b) **Regeringsformen**
 - c) Brottsbalken
 - d) Skadeståndslagen
3. Vad handlar straffrätt om?
 - a) Att hjälpa brottsoffer
 - b) **Bestraffande av brott**
 - c) Vård och omsorg
 - d) Utredningar av sjukdomar
4. Vilken institution i Sverige är ansvarig för att döma brott?

- a) **Domstolen**
 - b) Regeringen
 - c) Polisens högsta ledning
 - d) Riksdagen
5. Vad är ett åtal?
- a) En form av böter
 - b) **En anklagelse om brott**
 - c) Ett fängelsestraff
 - d) En lagändring
6. Om en person är oskyldig, hur bör den betraktas enligt lagen?
- a) Som gärningsman
 - b) **Som oskyldig**
 - c) Som brottsoffer
 - d) Som misstänkt
7. Vilken ålder är straffmyndig i Sverige?
- a) 15 år
 - b) **18 år**
 - c) 21 år
 - d) 16 år
8. Vad är syftet med lagar?
- a) Att krossa friheten
 - b) **Att skapa ordning och rättvisa**
 - c) Att göra samhället mer komplicerat
 - d) Att straffa människor
9. Vilket av följande är en rättighet som skyddas av lag?
- a) Att alltid vinna
 - b) **Att uttrycka sina åsikter**
 - c) Att slippa betala skatt
 - d) Att vara ostraffad oavsett handlingar
10. Vad innebär brottsoffer?
- a) **Den som blivit utsatt för brott**
 - b) Den som döms för ett brott
 - c) En polis
 - d) En åklagare
11. Vad kan konsekvenserna bli om man bryter mot lagen?
- a) **Straff i form av böter eller fängelse**
 - b) Ingenting
 - c) Beröm från vänner
 - d) Fler rättigheter
12. Vilken myndighet utreder brott i Sverige?
- a) **Polisen**
 - b) Riksdagen
 - c) Tingsrätten
 - d) Socialtjänsten
13. Vad är en lag?

- a) En rekommendation
 - b) **En regel som gäller för alla**
 - c) En personlig åsikt
 - d) En sökning på internet
14. Vilken roll har en åklagare?
- a) **Att leda utredningar och väcka åtal**
 - b) Att döma brottslingar
 - c) Att försvara brottslingar
 - d) Att utföra straff
15. Vad gör en advokat?
- a) Att arrestera människor
 - b) **Att försvara klienter i rätten**
 - c) Att döma brott
 - d) Att stifta lagar

Resonerande frågor

1. Diskutera hur lagar påverkar vårt dagliga liv.
(Syftet är att få eleverna att reflektera över lagars betydelse i olika aspekter av livet.)
2. Resonera kring skillnaden mellan att vara oskyldig och att vara skyldig.
(Genom denna fråga kan eleverna visa sin förståelse för rättsprinciper och begrepp.)
3. Hur skulle samhället se ut utan lagar?
(Denna fråga uppmanar eleverna att tänka kritiskt och föreställa sig en alternativ verklighet utan rättssystem.)
4. Vilka rättigheter anser du är viktigast för ett demokratiskt samhälle och varför?
(Frågan utmanar eleverna att prioritera och motivera sina val baserat på kunskaper om rättigheter.)
5. Diskutera hur unga vuxnas intressen och rättigheter kan påverkas av lagar om brott och straff.
(Syftet är att få eleverna att se kopplingar mellan lagar och deras egna liv och erfarenheter.)
6. Hur kan ett brott påverka både gärningspersonen och brottsoffret?
(Denna fråga ger eleverna möjlighet att se konsekvenser och empati ur olika perspektiv.)
7. Resonera kring varför det är viktigt att följa lagar och regler i ett samhälle.
(Frågan syftar till att motivera vikten av ordning och rättvisa.)

Bedömning

Provets poängfördelning är följande:

- Faktafrågor: 1 poäng per korrekt svar, totalt 15 poäng.

- Resonerande frågor: 3 poäng per korrekt och välutvecklad svar.

Poängkrav:

- För betyg E: minst 8 poäng.
- För betyg C: minst 12 poäng (minst 3 poäng från resonerande frågor).
- För betyg A: minst 18 poäng (minst 5 poäng från resonerande frågor).

Tags: [Åk. 4 - 6](#), [Samhällskunskap](#)